

Силабус
навчальної дисципліни
**Професійна орієнтація та методика профорієнтаційної
роботи**
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ)»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

кваліфікація: вчитель трудового навчання та технологій, викладач закладу фахової передвищої освіти

Викладачі	Ольга КУРИЛО
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/kurylo-olga-yuriyivna/
Контактний тел.	+38066 05 58 391
Е-mail викладачів:	olgakurilo1990@gmail.com / oy_kurylo@bdpu.org.ua
Графік консультацій	П'ятниця 16.10-17.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6/180	16	24	140	залік

Семестр: 6

Мова навчання: українська

Ключові слова: професія, професійні компетентності, професійна діагностика, професійний відбір, адаптація, резюме, супровідний лист, роботодавець, кар'єрне планування, профорієнтаційна консультація, мотивація до професійного розвитку, тестування професійної спрямованості, навички самопрезентації, ринок праці.

Мета та предмет курсу: Метою курсу є підготовка майбутніх учителів технологій до проведення профорієнтаційної роботи у закладах загальної середньої освіти.

Предметом курсу є методи, засоби та організація профорієнтаційної роботи з учнями для формування їх професійної орієнтації та розвитку професійних компетентностей.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 1. Знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності, відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ФК 1. Здатність усвідомлювати наявність інтеграційних процесів як умови існування та розвитку соціально-природного середовища.

ФК 4. Здатність творчо підходити до трудової діяльності, глибоко аналізувати виробничі процеси, порівнювати та узагальнювати їх поетапний перебіг.

ПР 9. Демонструвати знання психолого-педагогічних аспектів навчання, виховання та розвитку здобувачів загальної середньої та позашкільної освіти.

ПР 10. Демонструвати знання теоретичних основ процесів навчання, виховання та розвитку особистості здобувачів загальної середньої та позашкільної освіти.

ПР 22. Організовувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі закладу освіти, інших професійних об'єднаннях).

Зміст курсу:

Тема 1. Вступ до професійної орієнтації

Історія виникнення і сучасний стан розвитку професійної орієнтації особистості. Теоретичні основи професійної орієнтації особистості. Мета, функції та завдання професійної орієнтації особистості. Методи і форми професійної орієнтації особистості.

Тема 2. Професіографія як методична основа професійної орієнтації особистості

Професіографія та її місце у професійній орієнтації особистості. Профорієнтаційна класифікація професій. Принципи і методи професіографічного вивчення професій.

Тема 3. Профінформація як основа професійної орієнтації особистості

Сутність, завдання та психологічні основи професійної інформації. Основні методичні й організаційні принципи професійної інформації. Методи і форми професійної інформації.

Тема 4. Професійна консультація особистості

Професійна консультація особистості, основні завдання та функції. Профконсультація різних соціально-вікових груп населення. Місце і роль психодіагностики у профконсультації особистості. Психологічні особливості проведення профконсультації особистості. Основні професійно-етичні принципи профконсультації особистості.

Тема 5. Професійний відбір у системі професійної орієнтації особистості

Сутність і основні завдання професійного відбору. Види і принципи професійного відбору. Професійна придатність, її виявлення та формування. Здібності та професійно-важливі якості особистості. Методи професійного відбору. Професійно-етичні аспекти професійного відбору.

Тема 6. Професійна адаптація та зміна професії

Поняття про професійну адаптацію. Професійна адаптація та індивідуальний стиль діяльності. Розвиток професійної кар'єри.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), виконання творчих завдань.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика використання штучного інтелекту визначається положенням БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnom_u_procesi_berdyanskogo.pdf), зокрема при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення заліку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук HP 255 G9 (6A1A9EA; мультимедійний проектор Optima GT 1080e; екран.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;

- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

- «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

- «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- «E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

- «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

- «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота			Залік	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Творче залікове завдання	
20	20	20	40	100

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Бондарчук К. Стан та напрями вдосконалення профорієнтаційного обслуговування громадян в Державній службі зайнятості, Україна: аспекти праці. 2004. № 1. С. 12–20.

2. Наказ Міністерства праці України, Міністерства освіти України, Міністерства соціального захисту населення України «Про затвердження Положення про організацію професійної орієнтації населення» від 31 травня 1995 р. № 27/169/79. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/reg726?an=2>

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції державної системи професійної орієнтації населення» від 17 вересня 2008 р. № 842. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/842-2008-%D0%BF#Text>

4. Професійна орієнтація : навч. посіб / Т.О. Кожан. К. : КНЕУ, 2009. 216 с.

5. Професійна орієнтація : підручник для студентів / Єгорова Є.В., Ігнатович О.М., Кобченко В.В., Литвинова Н.І., Марченко І.Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В.В., Татаурова-Осика Г.П., Шевенко А.М. ; за ред. О.М. Ігнатович. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 240 с.

6. Теорія і практика професійної орієнтації: навч. посіб. / уклад.: Н.Г. Швець, Т.Д. Третьякова. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 272 с.

Додаткові

1. Янцур М.С. Практикум з професійної орієнтації і методики профорієнтаційної роботи: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 216 с.

2. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2012. 464 с.

3. Янцур М.С. Словник-довідник з професійної орієнтації: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 176 с.